

Framtidens Yrkesutbildning Förbundens politik och strategi

KNS temakonferens
14.-16.3.2017 Asker, Norge
rektor Anne Karjalainen

Yrkesutbildningsreformens tidplan

- Finska regeringens spetsprojekt
- Regeringen presenterar för riksdagen 3/2017
- Ny lag träder i kraft från 1.1.2018
- Nya anordnartillstånd för yrkesskolor våren 2017
- Senast 1.1.2019 träder nya yrkesexamina i kraft
Övergångsperiod 3 år och avslutas senast
31.7.2021

Reformens beståndsdelar

En lag, ett kontrakt
för utbildare

I yrkesutbildning som leder till examen
deltog under kalenderåret 2015
antal elever = 325 100*

1,9 miljarder €

Gymnasium
(EQF Nivå 4)
104 100 elever*

Grundskola (EQF Nivå 2)

Arbetskraftsutbildning

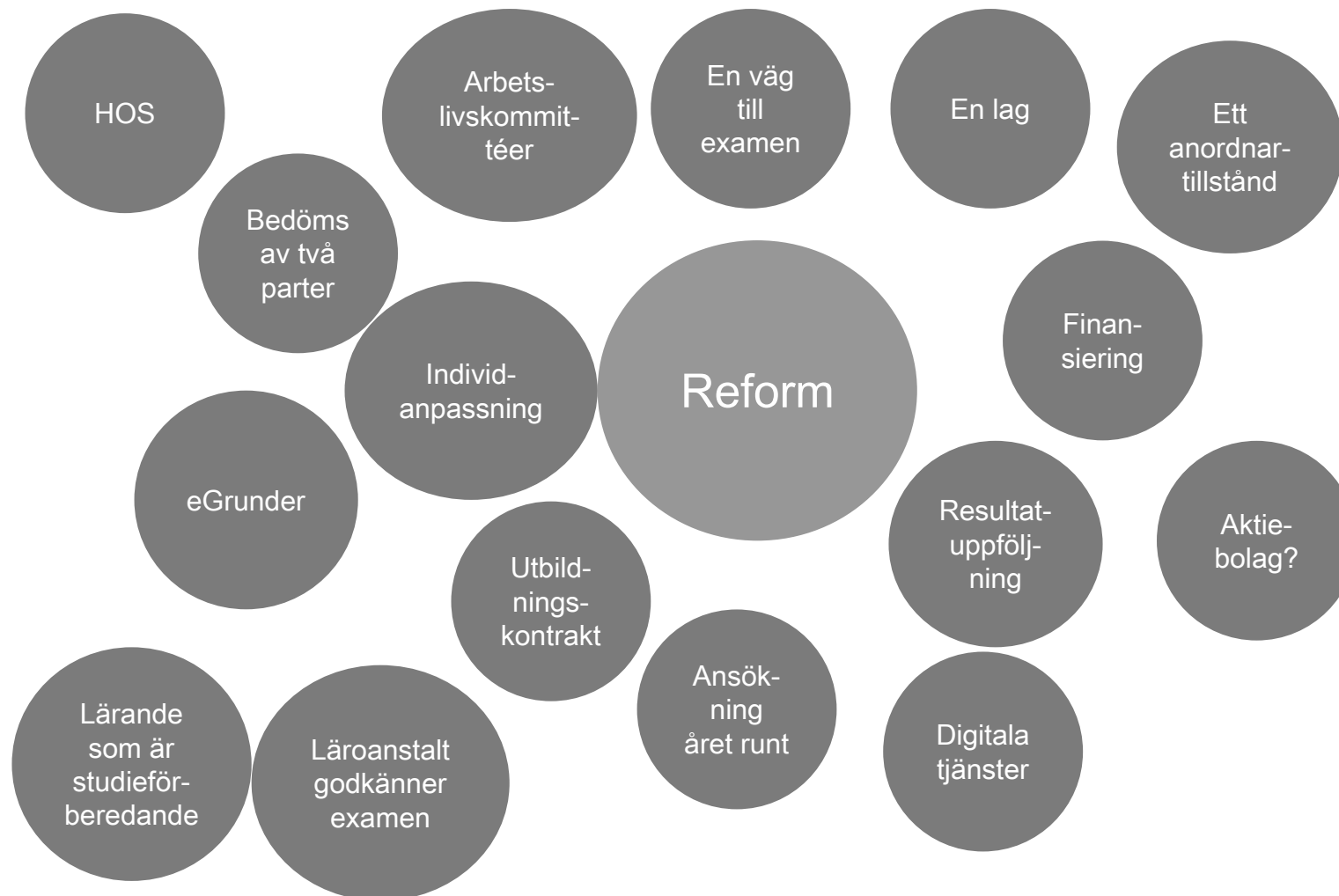
Läroavtal

Yrkesmässig påbyggnadsutbildning
(Leder ej till examen)

Yrkesmässig vuxenutbildning
(EQF Nivåer 4 och 5)
cirka 128 000 elever**

Yrkesutbildning grundnivå
(EQF Nivå 4)
cirka 129 000 elever**

Nyheter med reformen?

Utbildningskontrakt-utkast

Jämförelse:

Läroavtal

- arbets- eller tjänsteförhållande (avtal)
- lön betalas till eleven
- Arbetsgivaren förbinder sig att möjliggöra för eleven att tillgodogöra sig kompetens genom praktiskt arbete
- till arbetsgivaren betalas utbildningsersättning för de kostnader som uppkommer i anslutning till kompetensutbildningen
- elev som ej har arbetsförhållande (kontrakt) har ej rätt till studiestöd, ersättning för skolresor eller gratis måltid, men har rätt till studiesociala förmåner under tiden för teoretiska studier

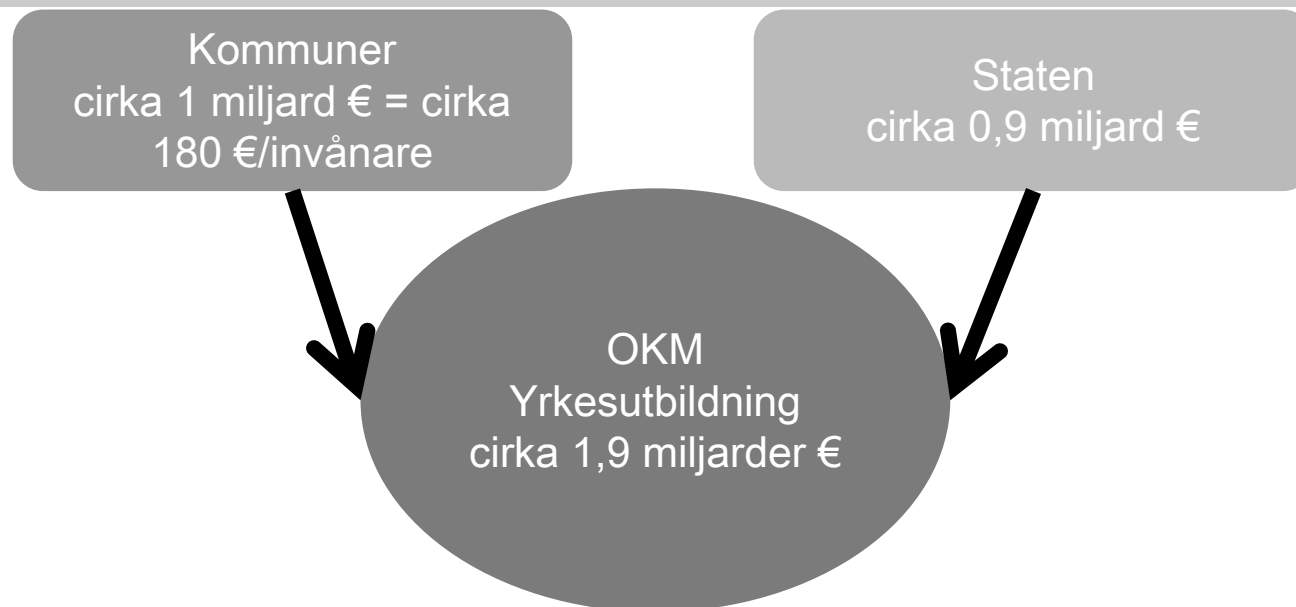
Utbildningskontrakt (ska ersätta nuvarande lärlingskontrakt)

- status på arbetsplatsen: ej arbetsförhållande–elev
- till arbetsgivaren betalas inte ersättning för kostnader som uppkommer i anslutning till kompetensutbildningen
- till elev betalas inte ersättning för utbildning som sker på arbetsplatsen
- Elev har rätt till studiestöd, skolresestöd och gratis måltid, vid genomförande av grundutbildning eller del av sådan
- Lärlingsperiod är minst 30 studiepoäng i nuvarande grundläggande yrkesexamen på 180 studiepoäng. I utbildningsavtalet ska inte finnas tidsgräns. LO:s och JHL:s förslag är att i utbildningsavtal som är längre än 6 månader borde ingå ett läroavtal.

Praktik och lärlingsutbildning vid LO-arbetsplatser 1/2017

- Nära hälften (48%) av arbetsplatserna hos medlemmar av LO:s förtroendevaldas panel har för närvarande praktikanter eller lärlingar, som ingår i utbildning. Ingen förändrad situation jämfört med 2012.
- I en fjärdedel av arbetsplatserna har praktik avtalats tillsammans med personalen (medbestämmandeprocess). Av handledda praktikplatser har gjorts särskild planering endast i en knapp tredjedel.
- På nära en tredjedel (30%) av arbetsplatserna ersätter praktikanter/lärlingar åtminstone ibland ordinarie personal – (25% ibland och 5% regelbundet). Oftare än genomsnittet görs detta i offentlig verksamhet (40%) och privat (39%).
- Det största problemet med praktik och lärlingsutbildning enligt förtroendevalda är oklart ansvar för handledning för praktikant eller lärling, och att de inräknas till personalstyrkan i schemalaggingen.

Finansiering av yrkesutbildning

- År 2017 nedskärning 190 miljoner € (=antingen 18 000 utbildningsplatser eller 3 800 tjänster vid läroanstalter), som tas från kommundelningen (cirka 30 €/invånare).
- Finansiering i nya reformen för utbildningsanordnare:
 - 50% grundfinansiering
 - 35% prestationsfinansiering
 - 15 % genomslagsfinansiering
 - Max 4 % strategifinansiering

Reformen och JHL:s inriktning

- bevara kvalifikationer för vidareutbildning
- Arbetslivskommissioners (tidigare examenskommissioner) möjlighet att säkra kvaliteten i yrkesutbildningen i rikstäckande uppföljning/bevakning
- Kan man hitta tillräckligt många riktiga arbetssituationer på arbetsplatserna för att utföra examensdelar. Demonstrationer måste utföras i riktiga situationer på arbetsplatserna.
- Förhåller sig kritisk till bedömning av två parter och endast användande av ackrediterade bedömare
- Anser att utbildningsavtalsmallen är halvfärdig och otydlig. Utbildningsavtalet bör begränsas eller omvandlas till läroavtal om den överstiger 6 månader.
- Arbetsplatshandledares möjlighet att handleda vid sidan av egna arbetsuppgifter. Arbetsgivaren bör säkra tillräckligt med resurser till handledare och ta hänsyn till handledarens arbetstid vid organisering av arbetet. Till handledarens utbildning ska reserveras finansiering och i utbildningen ska ingå pedagogik.
- Förhåller sig negativt till bolagisering av yrkesutbildningen.

Reform för examensstruktur

- Förordning för yrkesutbildningens examensstruktur träder i kraft 1.8.2017. Allt förnyas och nya examina tas i bruk från 1.1.2019.

